

MUZEUM REGIONALNE W BOBOLICACH: SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2018

I. Informacje ogólne

Adres: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
Plac Zwycięstwa 5
76-020 Bobolice
tel./fax: (94) 316 71 55 wewn. 25 (łączy sekretariat MGOK)
e-mail: muzeumbobolice@wp.pl
www.muzeum.bobolice.pl

II. Struktura placówki

1. Nadzór bezpośredni: - dyrektor MGOK: mgr Izabela Helman
- główna księgowa: mgr Joanna Kordek

2. Kierownik muzeum: - mgr Bronisław Malinowski
Pracownicy: - młodsza dokumentalistka: mgr Sandra Fir
- referent: - Aleksandra Zych (do 15.06.2018 r.),
- referent: - Ewelina Trzecińska-Kozak (od 18.06.2018 r.)

3. Zespół doradczy kierownika muzeum:

Rada Muzeum: Marek Berg, Mieczysława Brzoza, Krzysztof Czajkowski, Zdzisław Czarnecki (04.12.2018 r.), Marek Dankowski (od 04.12.2018 r.), Izabela Helman, Kamil Jesionowski, Janusz Koczkodaj, Renata Kowalska, Piotr Rynkiewicz (od 04.12.2018 r.).

4. Działy ekspozycyjne muzeum:

- a) archeologiczny,
- b) etnograficzny,
- c) galeria obrazów,
- d) miejski (historia Bobolic),
- e) militariów,
- f) sztuki więziennej,

Kąciki: - przyrodniczy,
- odznaczeń i medali,
- młynarski.

III. Działalność naukowa i organizacyjna

W 2018 roku muzeum zrealizowało wiele zadań w zakresie upowszechniania wiedzy historycznej, działalności kulturalnej, zapewnienia środków finansowych na poprawę warunków wystawienniczych eksponatów (wykonanie systemem gospodarczym i zakup nowych gablot). Ponadto nawiązało współpracę z nowymi instytucjami. Służyły temu osobiste kontakty kierownika i spotkania. W 2018 roku przypadła setna rocznica odzyskania przez nasz kraj niepodległości. Dla jej uświetnienia muzeum podjęło współpracę z Zakładem Karnym w Czarnem w celu organizacji wspólnej wystawy plastycznej pt. „Marsz do Niepodległej Polski po Latach Niewoli”. Wstępne założenia tej wystawy omówiono w dniu 30 stycznia na spotkaniu w muzeum z dyrektorem Zakładu Karnego w Czarnem ppłk. Wojciechem Brzozowskim i dyrektorem Zakładu Karnego w Starem Bornem ppłk. Markiem Bergiem. Planowany zakres wystawy obejmował prace plastyczne nadsyłane przez więźniów do Zakładu Karnego w Czarnem na ogólnopolski konkurs. Ustalono, że wystawa tych prac będzie udostępniona w Bobolicach po rozstrzygnięciu konkursu, tj. od 9 listopada do 4 grudnia 2018 roku. Na tym spotkaniu omówiono również założenia organizacyjne, następnej wspólnej wystawy pt. „Szopki Betlejemskie” przewidzianej na styczeń-luty 2019 r.

W dniu 20 kwietnia kierownik muzeum wziął udział w uroczystości pożegnalnej dowódcy 34. Batalionu Radiotechnicznego Wojska Polskiego w Chojnicach, ppłk. Pawła Czajkowskiego opuszczającego to stanowisko. Batalion ten od dwóch lat współpracuje z naszym muzeum w zakresie organizacji wspólnych imprez (prelekcje historyczne, wycieczki krajoznawcze po ziemi bobolickiej i sąsiednich, udostępnianie zbiorów) dla żołnierzy Posterunku Radiolokacyjnego w Darżewie. W czasie pobytu w Chojnicach kierownik muzeum przeprowadził rozmowę z nowym dowódcą 34. Batalionu ppłk. Andrzejem Lubczyńskim w sprawie dalszej współpracy. Pan ppłk A. Lubczyński potwierdził, że współpraca będzie nadal kontynuowana, ale zostanie określona w terminie późniejszym w pisemnym porozumieniu.

W dniu 15 maja kierownik muzeum uczestniczył w uroczystości 90-lecia Ligi Ochrony Przyrody, zorganizowanej przez oddział LOP w Bobolicach. Z tej okazji nasze muzeum zostało wyróżnione specjalnym dyplomem „Za prekursorskie działania związane z ochroną przyrody w Bobolicach”.

W dniu 9 maja 2018 roku nasze muzeum odwiedziła Lesley Urbach z Londynu, wnuczka Alexa Wohla, kupca żydowskiego mieszkającego przed 1939 rokiem w Bobolicach, potem straconego przez Niemców w obozie koncentracyjnym w Teresinie w Czechach. Głównym tematem rozmów było gromadzenie przez muzeum pamiątek po bobolickich Żydach, którzy żyli tu prawie przez dwa wieki. Pani Lesley Urbach stwierdziła, że posiada niektóre pamiątki rodzinne (głównie fotografie), które chciałaby naszemu muzeum подарować. Kierownik podziękował jej za inicjatywę i zachęcił, aby w rodzinach bobolickich żydów zbierała różne pamiątki, z których w przyszłości będzie można utworzyć nowy dział pod nazwą: „Kultura Żydowska”. Pani Urbach pomysł przyjęła życzliwie i w tym zakresie obiecała wszelką pomoc.

W dniu 28 maja zwiedził nasze muzeum Hartwig Ruthke, wnuk słynnego pomorskiego ornitologa Paula Ruthke – Robiena, urodzonego w Bobolicach. Towarzyszył mu szczeciński ornitolog Janusz Rekowski. Przy okazji omówiono propozycję zorganizowania w naszym muzeum wystawy poświęconej Paulowi Robienowi, ukazującej jego dorobek naukowy. Obaj goście propozycję przyjęli z zainteresowaniem i obiecali zebrać odpowiednie dokumenty i materiały graficzne.

Natomiast w dniu 29 maja z inicjatywy kierownika muzeum odbyło się spotkanie ze starostą koszalińskim Marianem Hermanowiczem. Również był obecny przewodniczący Rady Powiatu Zenon Dropko i inni przedstawiciele władz powiatowych, a także burmistrz Bobolic – Mieczysława Brzoza oraz skarbnik gminy Bobolice – Beata Sempołowicz. Głównym tematem spotkania było wykorzystanie dotacji celowej przekazanej przez powiat dla muzeum w latach 2015-2018. Obszerną informację pisemną w tej sprawie złożył kierownik muzeum. W latach tych wyniosła łącznie 40500 zł, została wykorzystana racjonalnie i oszczędnie. Do najważniejszych wydatków należały: pokrycie kosztów oprawy w ozdobne ramy 38 obrazów, zakup do „Galerii” i działu „Sztuka Więzienna” szyn do zawieszania obrazów, wymiany oświetlenia i inne oraz sfinansowano obudowę wejścia do sali wystaw. W dyskusji głównym mówcą był starosta M. Hermanowicz. Podkreślił, że coroczne dotacje zostały wykorzystane właściwie, przez to muzeum stało się bogatsze i piękniejsze. Zapewnił również, że i w 2019 roku dotacja powiatu zostanie utrzymana i że bobolickie muzeum będzie uznawane jako wiodące w powiecie.

Nadmieniliśmy wyżej, że nasze muzeum współpracuje z zakładami karnymi w zakresie organizacji wystaw i popularyzacji historii Pomorza. Tę problematykę omawiano w dniu 30 czerwca z płk. Jackiem Wiśniewskim, okręgowym dyrektorem Służby Więziennej w Koszalinie podczas jego wizyty w muzeum. Podsumowano wyniki dotychczasowej współpracy i sformułowano wnioski na przyszłość. Dyrektor płk Jacek Wiśniewski potwierdził, że współpraca między jednostkami penitencjarnymi Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Koszalinie a muzeum w Bobolicach będzie nadal kontynuowana i w miarę możliwości rozwijana. Na prośbę kierownika muzeum dyrektor płk Wiśniewski przyjął patronat nad przyszłoroczną ogólnopolską wystawą „Sztuka Więzienna”, organizowaną przez nasze muzeum.

IV. Gromadzenie, opisywanie i konserwacja zbiorów

1. Gromadzenie zbiorów

W 2018 roku przyjęto i opisano 269 eksponatów, w tym 56 w pierwszym półroczu.

2. Konserwacja zbiorów

Oprawiono w ozdobne ramy 16 obrazów, natomiast do 36 przymocowano metalowe tabliczki informacyjne. Uzupełniono ubytki (wykonał miejscowy plastyk Bogdan Nagórka) w obrazie Heleny Chartenowicz „Krówka w mroku”. Poddano renowacji i zakonserwowano zabytkowy śrutownik do ziarna zbóż, drewniane koło oraz zegar wiszący (prace wykonano bezpłatnie w Zakładzie Karnym w Starem Bornem).

V. Nabytki

Z eksponatów wymienionych w pkt. 1 cz. IV, kilka ma znaczną wartość zabytkową. Są to:

- obraz „Artyści” (pastel), Marka Wawryna z Elbląga;
- sztandar Ochotniczej Straży Pożarnej w Bobolicach;
- sztandar Koła Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego w Szczecinku;
- moneta 1/24 talara z 1602 r., wybita w Getyndze;
- reprinty 147 egzemplarzy gazet polskojęzycznych z czasu II wojny światowej;
- 2 lalki w strojach ludowych (z Węgier i Islandii) oraz para małych nowych lalek z Bułgarii;
- zegar wiszący z kukułką;
- klarnet;
- śrutownik do zbóż ofiarowany przez Piotra Kunca z Porostu.

Ponadto Instytut Archeologii Adama Mickiewicza w Poznaniu przekazał na własność muzeum 24 plansze wystawy archeologicznej „Przeszłość się nie skończyła i nadal jest obecna wśród nas. Dziedzictwo archeologiczne rejonu Bobolic”. W miarę potrzeb wystawa będzie wypożyczana innym muzeom. Biblioteka muzeum wzbogaciła się o opracowanie źródłowe autorstwa Hartwiga Ruthke, poświęcone jego dziadkowi Paulowi Robienowi i jego ojcu Paulowi Ruthke.

VI. Działalność wystawienniczo – popularyzatorska

1. Wystawy:

a) Stale

na I piętrze:

- galeria: wystawa obrazów z bobolickich plenerów malarskich;
- dział „Sztuka Więzienna”, zawiera eksponaty z poprzednich wystaw;
- prezentacja portretów wójtów i burmistrzów Bobolic urzędujących w latach 1945 – 2014.

w podziemiach:

- dział militariów: zawiera broń palną i sportową, wyposażenie żołnierskie, dokumentację fotograficzną i opisową dotyczącą pobytu belgijskich jeńców wojennych w Starem Bornem w latach 1941-1945;
- miasto Bobolice w dokumentach i fotografii. Stała wystawa fotograficzna przedstawiająca przedwojenną i obecną architekturę Bobolic;
- dział etnograficzny: zawiera narzędzia, przedmioty codziennego użytku, aparaty RTV, mundury funkcjonariuszy publicznych, dokumenty kolejowe i pocztowe, kamery i aparaty fotograficzne i inne;
- kącik odznaczeń i medali;
- kącik młynarski, w którym są wystawiane żarna obrotowe, śrutownik, kamień z wiatraka w Łozicach oraz sita do mąki;
- kącik przyrodniczy: zawiera skały i minerały z różnych stron świata, trofea myśliwskie, kolekcję ptaków żyjących w naszych okolicach (są to drewniane rzeźby Józefa Światły);

- dział archeologiczny: zawiera kopie naczyń zabytkowych, urn twarzowych, metalowe i kamienne tablice nagrobkowe, żarno kamienne, drewniane elementy z XIX-wiecznej kaplicy rodziny Holz z majątku w Wojęcinie.

b) Czasowe

1. „W kręgu tajemnic”, wystawa opowiadająca historię Gotów na ziemiach polskich, wypożyczona z Muzeum w Koszalinie, eksponowana w sali wystawowej od 1 stycznia do 20 lutego 2018 roku. Wystawę zwiedziło 515 osób.
2. „Legenda o św. Wojciechu”, wypożyczona z Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, eksponowana w holu na I piętrze od 1 do 22 lutego 2018 roku. Zwiedziło ją 414 osób.
3. „Symbole naszej historii, Godło, Barwa, Hymn”, wypożyczona z Koszalińskiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, eksponowana od 26 marca do 30 kwietnia 2018 roku. Zwiedziło ją 100 osób.
4. „Marsz do Niepodległej Polski po Latach Niewoli”, wypożyczona z Zakładu Karnego w Czarnem, eksponowana od 9 listopada do 4 grudnia. Zwiedziło ją 100 osób.

2. Działalność oświatowa

W 2018 roku z różnych form działalności muzeum skorzystało 2470 osób (por. tabela poniżej), wśród nich dominowała młodzież szkolna. Największe zainteresowanie zwiedzających wzbudziły wystawy czasowe, które obejrzało 1129 osób. Pierwsze miejsce pod względem oglądalności zajęła wystawa „W kręgu tajemnic”, poświęcona kulturze Gotów. Przeprowadzono 41 lekcji muzealnych dla 711 uczniów, głównie z okolicznych szkół podstawowych. Wygłoszono 6 prelekcji dla 154 dorosłych, w tym 4 poza lokalem muzeum, tj. 2 w Zakładzie Karnym w Starem Bornem na tematy: „Odbudowa Bobolic po II wojnie światowej” i „Wojna o autostradę”; 1 w Bibliotece Gminnej w Bobolicach nt.: „Od upadku Rzeczypospolitej do odzyskania niepodległości”; 1 w Nadleśnictwie Bobolice, pt. „Z historii powiatu bobolickiego”. W 2018 roku nagrano i wyemitowano w Radiu Koszalin 2 audycje radiowe, jako relacje z wystaw „W kręgu tajemnic” i „Marsz do Niepodległej Polski po Latach Niewoli”.

Formy działalności Muzeum Regionalnego w Bobolicach w 2018 roku

Lp.	Formy działalności	Liczba osób w miesiącach												Razem
		I	II	III	IV	V	VI	VII	XI	X	XI	XI		
1	Odwiedziny	100	147	113	19	69	57	74	122	51	136	303	27	2470
2	Lekcje muzealne	-	34	1	-	-	-	-	-	1	1	4	-	41
3	Prelekcje	1	-	-	1	1	-	-	-	1	1	1	-	6
4	Spotkania	4	5	1	1	6	2	4	5	4	2	1	1	36
5	Konsultacje	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

6	Wystawy	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4
---	---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Źródło: Dziennik pracy Muzeum Regionalnego w Bobolicach, rok 2018, s. 24.

VII. Wydawnictwa

Książki

Przygotowano i oddano do druku obszerną pracę Bronisława Malinowskiego, pt. „Historia Bobolic do 1945 roku”. Oczekiwany termin wydania – styczeń 2019 r.

Inne publikacje:

Artykuły

Bronisław Malinowski:

1. *Uroczystość pożegnalna w Chojnicach*, „Bobolickie Wiadomości Samorządowe” 2018, nr 4, s.5;
2. *Pożyteczna wizyta*, „Bobolickie Wiadomości Samorządowe” 2018, nr 5, s.2;
3. *O tragicznym życiu poety z Cybulina*, „Gazeta Ziemska” 2018, nr 3 – „Kwartalnik Koszaliński”, Dodatek do „Gazety Ziemskiej” 2018, nr 5, s.2-3;
4. *Bobolickie echa rzekomego mordu rytualnego w Chojnicach w 1900 roku*, „Znad Chocieli” 2018, nr 1-2, s. 7-9;
5. *Miasto Bobolice w historiografii niemieckiej*, „Znad Chocieli” 2018, nr 1-2, s. 19-20;
6. *Paul Robien-ornitolog z Bobolic*, „Gazeta Ziemska” 2018, nr 6 - dodatek „Kwartalnik Koszaliński” 2018, nr 6, s. 3.

Sandra Fir:

Dar artysty Marka Wawryna (informacja o przekazaniu muzeum obrazu), „Bobolickie Wiadomości Samorządowe” 2018, nr 7.

Prezentacja

Od upadku Rzeczpospolitej do odzyskania niepodległości, oprac. B. Malinowski i Aleksandra Zych.

Sprawozdania i informacje

- Sprawozdanie z działalności Muzeum Regionalnego w Bobolicach w roku 2017, „Koszalińskie Zeszyty Muzealne”, t.39, 2018;
- Sprawozdanie z działalności Muzeum Regionalnego w Bobolicach od 01.01 do 30.06. 2018r.;
- *Informacja o wykorzystaniu dotacji celowej Powiatu Koszalińskiego w latach 2015-2018* (niepublikowana), 24.05.2018 r.;
- *Informacja o współpracy Muzeum Regionalnego w Bobolicach z jednostkami penitencjarnymi Koszalińskiego Okręgu Służby Więziennej* (niepublikowana), z dnia 19.06.2018r.

VIII. Działalność administracyjna i gospodarcza

1. Działalność gospodarcza

Pozyskane środki pozabudżetowe	ogółem	11357zł
W tym:		
1. Dotacja celowa Powiatu Koszalińskiego		10000zł
- darowizna Nadleśnictwa Bobolice		1000 zł
- wpływy ze sprzedaży biletów		332 zł
- wpływy ze sprzedaży widokówek		25 zł
Ogólne rozliczenie dotacji powiatu koszalińskiego		
1. Oprawa 16 obrazów		4903,70 zł
2. Zakup 2 oszklonych gablot		4624,80 zł
3. Środki chemiczne do konserwacji		471,50 zł
	<hr/>	
	Razem	10000,00 zł

2. Prace wykonane nieodpłatnie na rzecz muzeum

ogółem 3400zł

1. Zakład Gospodarki Komunalnej i Oświatowej:

- dwie gabloty wolnostojące do sztandarów (koszty robocizny) 1000zł
- waliza drewniana do przechowywania plansz wystawy (koszty robocizny) 500zł

2. Batalion Radiotechniczny w Chojnicach

- plakietka metalowa 250zł
- tabliczki blaszane do obrazów 150 zł

3. Zakład Karny w Starem Bornem

- „Adam i Ewa” – kompozycja z blachy stalowej 1000zł
- „Drzewo” – kompozycja z drutu 500zł

IX. Sprawy organizacyjno-kadrowe

Od 18.06. stanowisko referentki administracyjnej objęła Ewelina Trzcńska-Kozak.

Opracował: Bronisław Malinowski